

Sygn. akt VU 259/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 09 grudnia 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku A. L. i J. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z udziałem A. L. i J. M. (1)

o przeniesienie odpowiedzialności z tytułu składek

na skutek odwołania A. L. i J. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 27 grudnia 2011r. sygn. (...)

oraz z dnia 27 grudnia 2011r. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 grudnia 2011 roku, sygn. (...) w ten sposób, iż stwierdza, że skarżący A. L. zobowiązany jest do zapłaty na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwoty 4.511.366,03 (cztery miliony pięćset jedenaście tysięcy trzysta sześćdziesiąt sześć 03/100) złotych z tytułu należnych składek:

- na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres styczeń 2007r.- luty 2007r., styczeń 2008r., czerwiec 2008r. - wrzesień 2008r. kwoty 1.981.984,73 (jeden milion dziewięćset osiemdziesiąt jeden tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt cztery 73/100) złotych i odsetek za zwłokę naliczonych do dnia 27 grudnia 2011 roku w kwocie 1.539.226,50 (jeden milion pięćset trzydzieści dziewięć tysięcy dwieście dwadzieścia sześć 50/100) złotych;

- na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres czerwiec 2008r. – październik 2008r. kwoty 426.541,67 (czterysta dwadzieścia sześć tysięcy pięćset czterdzieści jeden 67/100) złotych i odsetek za zwłokę naliczonych do dnia 27 grudnia 2011 roku w kwocie 168.944,00 (sto sześćdziesiąt osiem tysięcy dziewięćset czterdzieści cztery) złote;

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres styczeń 2007r. – luty 2007r., czerwiec 2008r. – wrzesień 2008r. w kwocie 224.714,83 (dwieście dwadzieścia cztery tysiące siedemset czternaście 83/100) złotych i odsetek za zwłokę naliczonych do dnia 27 grudnia 2011 roku w kwocie 169.954,30 (sto sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt cztery 30/100) złotych;

2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 grudnia 2011 roku, sygn. (...) w ten sposób, iż stwierdza, że skarżąca J. M. (1) zobowiązana jest do zapłaty na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwoty 4.511.366,03 (cztery miliony pięćset jednaście tysięcy trzysta sześćdziesiąt sześć 03/100) złotych z tytułu należnych składek:

- na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres styczeń 2007r.- luty 2007r., styczeń 2008r., czerwiec 2008r. - wrzesień 2008r. kwoty 1.981.984,73 (jeden milion dziewięćset osiemdziesiąt jeden tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt cztery 73/100) złotych i odsetek za zwłokę naliczonych do dnia 27 grudnia 2011 roku w kwocie 1.539.226,50 (jeden milion pięćset trzydzieści dziewięć tysięcy dwieście dwadzieścia sześć 50/100) złotych;

- na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres czerwiec 2008r. – październik 2008r. kwoty 426.541,67 (czterysta dwadzieścia sześć tysięcy pięćset czterdzieści jeden 67/100) złotych i odsetek za zwłokę naliczonych do dnia 27 grudnia 2011 roku w kwocie 168.944,00 (sto sześćdziesiąt osiem tysięcy dziewięćset czterdzieści cztery) złote;

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres styczeń 2007r. – luty 2007r., czerwiec 2008r. – wrzesień 2008 r. w kwocie 224.714,83 (dwieście dwadzieścia cztery tysiące siedemset czternaście 83/100) złotych i odsetek za zwłokę naliczonych do dnia 27 grudnia 2011 roku w kwocie 169.954,30 (sto sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt cztery 30/100) złotych;

3. oddała odwołanie A. L. i J. M. (1) w pozostałej części;

4. zasądza od A. L. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 1.080,00 (jeden tysiąc osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

5. zasądza od J. M. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 1.080,00 (jeden tysiąc osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 259/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonymi decyzjami z dnia 27 grudnia 2011r., wydanymi w sprawie o nr (...) oraz nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych orzekł o odpowiedzialności członków zarządu spółki (...) w likwidacji w R. - J. M. (1) i A. L. z tytułu należnych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres II 2006r. - XI 2006r., I 2007r. - II 2007r., I 2008r./ VI 2008r. - IX 2008r., na Fundusz Ubezpieczenia zdrowotnego za okres VI 2008r. - X 2008r. oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres VII 2006r. - XI 2006r., I 2007r. - II 2007r., VI 2008r. - IX 2008r. wraz z odsetkami za zwłokę na łączną kwotę wszystkich należności 7.486.963,43 zł.

Postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2012 roku, Sąd Okręgowy połączył obie sprawy w celu wspólnego prowadzenia i rozstrzygnięcia (k-68).

W uzasadnieniu w/w decyzji organ podniósł, iż w sprawie zachodzą wszystkie przesłanki pozytywne dla orzeczenia o odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki w zakresie składek ubezpieczeniowych, tj. fakt pełnienia przez skarżącą funkcji zarządu w czasie powstania zaległości oraz bezskuteczności egzekucji ze spółki. Organ wskazał nadto, iż przedstawione przez skarżącą okoliczności i wnioski dowodowe pozostają bez znaczenia dla sprawy, gdyż w jego ocenie. postanowienie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Gospodarczy, Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych z dnia 29 września 2008r., sygn. akt V GU 14/08, o oddaleniu wniosku o upadłość, daje wystarczający obraz działalności spółki (...), a tym samym uzasadnia odstąpienie od przeprowadzania

jakichkolwiek innych dowodów, tym bardziej, iż organ uznał, że działania skarżącej, zmierzające do wykazania przesłanek egzoneracyjnych, są tylko działaniem na zwłokę.

Odwołania od powyższych decyzji wnieśli w dniu 13 lutego 2012 roku: A. L. oraz J. M. (1), zarzucając zaskarżonym decyzjom naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na wynik sprawy: przepisu art. 78 § 1 k.p.a. w zw. z art. 75 § 1 k.p.a. poprzez jego nie zastosowanie i w konsekwencji odstąpienie od przeprowadzenia dowodów wnioskowanych przez skarżącą, podczas gdy dowody te mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a ich przeprowadzenie pozwoliłoby na wyjaśnienie sprawy i wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia;

b) przepisów art. 77 § 1 k.p.a., art. 7 k.p.a. i art. 8 k.p.a. poprzez ich nie zastosowanie, przeprowadzenie postępowania w sposób nierzetelny, pominięcie czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśniania stanu faktycznego (wniosków dowodowych skarżącej) i w konsekwencji załatwienie sprawy z pominięciem interesu społecznego i słusznego interesu skarżącej, w sposób pozbawiający uczestników postępowania zaufania do władzy publicznej. Wskutek powyższych uchybień organ błędnie orzekł o odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki (...) Sp. z o.o. w likwidacji.;

c) art. 80 k.p.a. poprzez jednostronną ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie, dokonanie dowolnych ustaleń stanu faktycznego, nie znajdujących oparcia w materiale dowodowym znajdującym się w aktach sprawy.

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, mających wpływ na wynik sprawy:

- art. 118 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005r., nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w zw. z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009r., nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, polegające na wydaniu decyzji o odpowiedzialności skarżących za zobowiązania (...) Sp. z o.o. w Likwidacji w R. z tytułu składek ubezpieczeniowych, także za rok 2006, pomimo upływu okresu pięciu lat od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość w tym zakresie;

-art. 116 & 1 pkt 1 litera a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005r., nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w zw. z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2005 roku, nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że skarżący, jako członkowie Zarządu Spółki nie zgłosili we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości i nie podjęła działań mających na celu zapobieżenie tej upadłości;

- art. 116 § 1 pkt 1 litera b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005r., nr 8, poz. 60) w zw. z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009r., nr 205, poz. 1585) poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że skarżąca jako Członek Zarządu Spółki z własnej winy nie zgłosiła wniosku o ogłoszenie upadłości Spółki i z własnej winy nie wszczęła postępowania zabezpieczającego Spółkę przed ogłoszeniem jej upadłości.

W związku z powyższym, skarżący wnieśli o:

1. uwzględnienie odwołań i uchylenie zaskarżonych decyzji w całości;
3. zasądzenie na rzecz skarżących kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołań.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W miesiącu czerwcu 2005 roku, Zarząd Spółki Zakładów (...) S.A. w R. podjął decyzję o utworzeniu ze swojego majątku dwóch spółek zależnych: (...) Spółka z o.o. oraz (...) Spółka z o.o.

Spółka (...) została utworzona aktem notarialnym z dnia 09 czerwca 2005 roku przez trzy związki zawodowe, działające w pierwotnej spółce (...) S.A. w R.. Wielkość kapitału zakładowego wynosiła 51.000,00 złotych. Wspólnikami (założycielami) Spółki były 3 związki zawodowe : Związek Zawodowy (...) w Zakładach (...) S.A. w R., (...) S.A. w R. i Zakładowa Organizacja Związkowa (...) w Zakładach (...) S.A. w R., z których każdy wniósł wkład pieniężny w kwocie 17.000 złotych obejmując w zamian po 340 udziałów (dowód: umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) -k

Celem utworzenia Spółki (...) oraz Spółki (...) z o.o. była konieczność restrukturyzacji Spółki (...) S.A. w R. w której dług w 2005 roku sięgał już kilkudziesięciu milionów złotych. Inicjatorzy powyższego przedsięwzięcia chcieli w ten sposób wyodrębnić „centra kosztowe” tak, aby uzyskać informacje o źródłach zysków i strat (dowód: zeznania świadków: T. N. k-82, W. O. k-82v., A. Z. k-93v., zeznania skarżącej J. M. k-239 14:45).

Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru S. w Sądzie Rejonowym dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział KRS pod numerem (...) w dniu 05.07.2005 roku (okoliczność niesporna).

Przedmiotem działalności spółki było świadczenie przez jej pracowników pracy przy produkcji mebli dla spółki (...) Spółka z o.o. w R., której zakres oraz sposób określono w umowie z dnia 14.05.2005 roku (okoliczność bezsporna). Na mocy umowy z dnia 14.05.2005r. o świadczeniu usług przez Spółkę (...) na rzecz (...) Spółka z o.o. Spółka (...) „ zobowiązała się m.in. do udostępnienia hal i maszyn niezbędnych do produkcji, systematycznego dostarczania materiałów, terminowej zapłaty za wykonane usługi, ponoszenia kosztów materiałów i części zamiennych związanych z bieżącym utrzymaniem maszyn i urządzeń w stanie sprawnym oraz ponoszenia kosztów remontów bieżących i kapitalnych. Postanowienia powyższej umowy nie zawierały zakazu świadczenia usług na rzecz innych kontrahentów, ale Spółka (...) była uzależniona lokalowo, maszynowo i materiałowo od (...) Spółka z o.o. i nie miała możliwości kooperacji z innymi podmiotami w przedmiocie produkcji mebli, ani rozszerzenia działalności np. o sprzedaż hurtową, co mogłoby się przyczynić do poprawy jej sytuacji finansowej. Postanowienia umowy zawierały również korzystanie z energii elektrycznej i ciepłej na koszt (...) Spółka z o.o. Spółka (...) nie posiadała zdolności kredytowej (dowód :opinia biegłego J. C. k-162,163).

Skarżący A. L. został powołany do sprawowania funkcji prezesa Spółki trzy miesiące po jej utworzeniu, objęcie stanowiska zaproponował mu Przewodniczący Związków Zawodowych, podobnie skarżąca J. M. (1). W chwili objęcia funkcji skarżący posiadali wiedzę w zakresie pracowniczego charakteru Spółki, znali jej stan majątkowy, wysokość kapitału początkowego (dowód: zeznania skarżącego k-239 02:35 03:25, 03:45; zeznania J. M. k-239 12:45, 12:55). Skarżąca J. M. działała w zarządzie Spółki, jako wiceprezes zarządu, wcześniej pracowała w Spółce (...) S.A. w dziale kadr i płac oraz w wydziale kontroli wewnętrznej (dowód: zeznania skarżącej 239 12:28). A. L. pobierał wynagrodzenie w kwocie 8.000 złotych brutto miesięcznie, zaś skarżąca początkowo w kwocie 5.500 złotych brutto miesięcznie, a od miesiąca grudnia 2007 roku w kwocie 8.000 złotych brutto miesięcznie (dowód: zeznania skarżących: A. L. k-239 11:42, J. M. k-239 19:57, 20:03).

Spółka na podstawie art. 23¹ k.p. przejęła ponad 1.130 pracowników spółki (...) S.A. wraz z szeregiem zobowiązań natury pracowniczej m.in. nagrody jubileuszowe, premie, zaległe urlopy. W spółce obowiązywał dotychczasowy Układ Zbiorowy P., którego postanowienia były bardzo korzystne dla pracowników i stanowiły duże obciążenie dla Spółki np. nagrody jubileuszowe wyższe, niż wynikające z przepisów kodeksu pracy (dowód: zeznania świadków: A. Z. k-93v., I. K. k-81v., T. N. k-82, W. O. k-82v., zeznania skarżących: J. M. (1) k-239 12:55, 13:20, A. L. k- 03:58, 04:35).

Właścicielami Spółki byli jej pracownicy, Spółka poza wniesionym kapitałem nie miała żadnego majątku ruchomego, albowiem park maszynowy był własnością Spółki (...) S.A. w R., która z kolei wydzierżawiała je Spółce z o.o. (...) w R., a ta udostępniała Spółce (...) (dowód: zeznania świadków: A. Z. k-93v., I. K. k-81v., T. N. k-82, zeznania A. L. k-239 04: 50, 05:00).

Skarżący podejmowali działania w celu restrukturyzacji Spółki i poprawy jej sytuacji finansowej m.in. wypowiedziano postanowienia dotychczasowego układu zbiorowego, który został zastąpiony przez zakładowy układ zbiorowy pracy (...) Spółka z o.o. w R., zawarty w dniu 19 kwietnia 2007r., w którym przywileje pracowników zostały ograniczone

(dowód: zeznania świadków: T. N. k-82, I. K. k-81v., W. O. k-82v., zeznania skarżącego A. L. k-239 08:16 -09:06; zakładowy układ zbiorowy pracy (...) S.A. z załącznikami - k. 511 - 631 , zakładowy układ zbiorowy pracy (...) Spółka z o. o. - k. 632 - 648 akt sprawy IIK 180/11). W Spółce przeprowadzono redukcje zatrudnienia, zlikwidowano pracę w godzinach nadliczbowych, na kilku wydziałach np. lakierni i tapicerni wprowadzono pracę akordową, podejmowano czynności zmierzające do zwiększenia dyscypliny pracy, nadto zlikwidowano niektóre działy i zrezygnowano z transportu własnego (dowód: zeznania świadków: T. N. k-82 i 82v., I. K. k-81v., W. O. k-82v., A. Z. k-93v., zeznania skarżącego A. L. k-239 08:16-09:06)

Pierwszy rok obrotowy spółki (...) został wydłużony o 6 miesięcy w stosunku do roku kalendarzowego i obejmuje okres od 01.07.2005 - 31.12.2006, pierwszy bilans został sporządzony więc po okresie 18 miesięcy, na zakończenie 2006 roku. Bilans ten wykazał stratę finansową, strata netto za pierwszy rok obrotowy tj. od 01.07.2005-31.12.2006 wyniosła 4.517. 340,88 zł, co spowodowało, że powstał ujemny kapitał własny w kwocie 4.466.340,88 zł, czyli zobowiązania przekroczyły wartość majątku o 49.92%. Oznacza to, iż Spółka (...) Sp. z o.o. już w tym czasie była niewypłacalna (dowód: opinia biegłego ds. rachunkowości J. C. (2) k-109,110). A. L. wiedział, iż bilans za pierwszy rok wykazał stratę, członkowie zarządu nie rozważali jednak możliwości wystąpienia do sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości (dowód: zeznania skarżącego k-239 00:06:00-00:58, zeznania J.M. k-239 16:46).

Środki z wynagrodzenia za usługi wykonane na rzecz (...) Spółka z o.o. wystarczyły na pokrywanie wynagrodzeń pracowników (na początku zdarzało się, że wynagrodzenie wypłacano nieterminowo lub w ratach), nie były natomiast wystarczające na pokrycie na bieżąco i w całości należności publicznoprawnych z tytułu składek na rzecz ZUS, PFRON, podatku dochodowego i VAT, jednak Spółka podjęła negocjacje i zawarła porozumienia z ZUS, Urzędem Skarbowym i PFRON (dowód: zeznania świadków: I. K. k-81v., T. N. k-82, W. O. k-82, zeznania A. L. k-239 08:16, 09:06).

W dniu 28 lutego 2007 roku, zarząd Spółki w osobach skarżących, złożył do ZUS wnioski o rozłożenie na raty należności z tytułu składek za okres : listopad 2005 –styczeń 2007 w kwocie 4.516.989,35 złotych do dnia 20 kwietnia 2007 roku wskazując, iż w ostatnim czasie Spółka dokonała częściowej spłaty zadłużenia kwocie **2.500.000,00** złotych (dowód: wniosek k-95,96 akt ZUS). W dniu 4 czerwca 2007 roku strony zawarły umowę , mocą której ZUS rozłożył na raty należność z tytułu składek według stanu na dzień 4 czerwca 2007 roku w kwocie 5.222.252,67 złotych, na 50 rat świadczenie z ubezpieczenia społecznego i 25 rat należność na rzecz (...) (dowód: umowa k-97 akt ZUS, zeznania skarżących: A. L. k-239 07:46, J. M. k-239 17:13). W dniu 04.06.2007 roku zawarta została również umowa o rozłożenie na raty spłaty zobowiązań należnych Urzędowi Skarbowemu, spółka miała odroczone spłaty podatków, począwszy od zobowiązań za miesiąc lipiec 2005, przypadających do zapłaty w sierpniu 2005 roku (dowód: k. 651-655 akta II K 180/11).

Za kolejny rok obrotowy: od 01.01.2007r. do 31.12.2007r. sprawozdanie finansowe spółki również wykazało stratę netto w kwocie 2.447 229,30 zł, co spowodowało zwiększenie się ujemnego kapitału własnego do wysokości 6.913.570,18 zł, a zobowiązania przekroczyły wartość majątku o 138,19 %. Za 6 miesięcy 2008 roku strata netto była znacznie niższa i wynosiła 50.000,00 zł, ale za I półrocze Spółka nie sporządziła sprawozdania finansowego, wynik finansowy wynika za sprawozdania F-01, co może oznaczać, iż sprawozdanie nie zawiera wszystkich kosztów np. odsetek. Na dzień 30.06.2008r. kapitał własny był ujemny i wynosił 6.963.570,18 złotych, a wskaźnik zadłużenia wynosił 251,62 %, czyli zobowiązania przewyższały majątek spółki o 151,62%. Ujemny kapitał własny w całym analizowanym okresie spowodował, że wskaźniki -trwałości struktury finansowania są ujemne, co świadczyło o zagrożeniach w kontynuacji działalności.

Spółka miała problemy z terminowym regulowaniem zobowiązań z tytułu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne, opłat na PFRON (wykazane w bilansie w pozycji inne zobowiązania) w całym analizowanym okresie, a majątek spółki wykazany w bilansie nie wystarczał na pokrycie zobowiązań (dowód: opinia biegłego ds. rachunkowości J. C. (2) k-109-116). Pomimo trudnej sytuacji finansowej Spółki Zgromadzenie Wspólników Spółki w dniu 24 kwietnia 2008 roku podjęło uchwałę o dalszym istnieniu spółki. Kryzys, jaki nastąpił w połowie 2008 roku, był zaskoczeniem dla zarządów Spółek (...) i (...). W Spółce (...) zamówienia spadły o około 30 %, w związku z czym Spółka ta nie była stanie utrzymać dotychczasowego poziomu zamówień dla Spółki (...) (dowód: zeznania świadka

A. Z. – k-93v., W. O. k-82., zeznania A. L. k-239 06:58) . Pismem z dnia 17 lipca 2008 roku, Zarząd (...) Spółka z o.o. poinformował Spółkę (...) o planowanym zmniejszeniu zamówień wyrobów do poziomu nie większego niż 35.000 sztuk miesięcznie (z przyczyn niezależnych od (...) Spółka z o.o. tj. recesja na rynku europejskim i amerykańskim, niski kurs dolara i wzmocnienie złotówki, skutkujące podniesieniem cen wyrobów i zmniejszeniem zamówień (dowód: pismo - k. 216 akt IIK 180/11). Wcześniej produkcja wynosiła nawet 50.000 sztuk (dowód: zeznania świadka W. O. k-82v., zeznania A. L. k-239 06:58). Sytuacja Spółki (...) uległa znacznemu pogorszeniu (dowód : zeznania świadka W. O. k-82v., A. Z. k-93v.).

Zarząd Spółki w dniu 28 sierpnia 2008r. złożył wniosek o ogłoszenie upadłości. W dniu 28 sierpnia 2008 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. ponownie wniosła o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację jej majątku. W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż spółka powstała w 2005 r. w wyniku przekształceń (...) S.A. w R.. W ich rezultacie Spółka przejęła od swojego poprzednika ponad 1.130 pracowników a wraz z nimi szereg zobowiązań natury pracowniczej. Spółka pierwszy rok obrotowy zamknęła w dniu 31 grudnia 2006 roku stratą w wysokości 4.517.340,88 zł. Kolejny rok przyniósł stratę na poziomie 2.447.229,30 zł. W czasie Zgromadzenia Wspólników, które miało miejsce w dniu 24 kwietnia 2008 r., podjęto uchwałę o dalszym kontynuowaniu działalności przez Spółkę w oparciu o przygotowany wcześniej plan restrukturyzacji. Główne założenia planu opierały się na zwiększenie przychodów Spółki poprzez zwiększenie wynagrodzenia od kontrahenta oraz na realizacji planu miesięcznego wykonania co najmniej 52 tysięcy jednostek wyrobów.

Od stycznia 2008 roku sytuacja Spółki poprawiła się w znaczący sposób. Pierwszy kwartał 2008 r. zamknął się zyskiem w wysokości 63.000 złotych. Spółka wywiązywała się w tym czasie ze wszystkich swoich zobowiązań. Terminowo wypłacała wynagrodzenia pracownikom, realizowała układ z ZUS dotyczący spłaty zadłużenia, terminowo regulowała rozłożone na raty zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego. Jednakże, zewnętrzne czynniki obiektywne w postaci poziomu zamówień klientów i kursów walut, które mają istotny wpływ na sytuację (...) Sp. z o.o. jak i jej głównego kontrahenta, w ostatnim czasie zmieniły się tak drastycznie, iż uczyniły niemożliwym realizację przyjętego planu restrukturyzacji, a co za tym idzie unicestwiają gospodarczy sens istnienia spółki. W tej sytuacji zarząd Spółki, nie widząc możliwości dalszego prowadzenia działalności, zdecydował się na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości (dowód: wniosek o ogłoszenie upadłości z 28.08.2008 - k. 299 i 36, wniosek o ogłoszenie upadłości z 31.07.2008 - k. 296, zarządzenie o zwrocie wniosku - k. 297 akt sprawy VGU 14/08).

Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Gospodarczy, postanowieniem z dnia 29 września 2008r. Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych, wydanym w sprawie o sygn. akt V GU 14/08 oddalił powyższy wniosek z uwagi na fakt, iż majątek spółki nie był wystarczający do pokrycia kosztów postępowania upadłościowego (dowód: k-126-129 akt sprawy VGU 14/08).

Wobec faktu, iż Spółka (...) Sp. z o.o. była niewypłacalna już w 2006 roku, gdyż kapitał spółki na 31.12.2006r. był ujemny i zobowiązania przekraczały majątek spółki o 49,9%, stwierdzić należy, iż podstawa do ogłoszenia upadłości wystąpiła w dacie sporządzenia sprawozdania finansowego za 2006 rok tj. w dniu 23.03.2007 roku, a data zgłoszenia wniosku o upadłość w świetle przepisów art. 21 ust. 1 prawa upadłościowego **upłynęła w dniu 06.04.2007 roku**. Ten moment zapewniał ochronę zagrożonych interesów wszystkich wierzycieli, aby po ogłoszeniu upadłości wszyscy wierzyciele mieli możliwość uzyskania równomiernego, chociaż tylko częściowego, zaspokojenia z majątku Spółki (dowód: opinia biegłego J. C. k-162,163).

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z dnia 28 października 2011 r., w sprawie sygn. akt II K 180/11, umorzył postępowanie karne prowadzone przeciwko skarżącym o to, że w okresie od dnia 12 lutego 2008 r. do dnia 31 lipca 2008 r., pełniąc funkcję członka zarządu spółki, nie zgłosili wniosku o upadłość tej spółki, pomimo istnienia warunków określonych w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1361 ze zm.), tj. przekroczenia zobowiązań tego podmiotu w stosunku do wartości jego majątku, uzasadniających według przepisów upadłość tej spółki, tj. o czyn z art. 586 Kodeksu spółek handlowych (Dz. U. nr 94, poz. 1037 ze zm.) z powodu znikomej społecznej szkodliwości czynu. Dokonując oceny zachowania A. L. i J. M. (2) Sąd karny uznał, iż oskarżeni swoim zachowaniem wyczerpali znamiona czynu z art. 586 ksh., albowiem jako członkowie zarządu

Spółki (...), pomimo wystąpienia warunków określonych w art. 11 ust. 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze tj. zaistnienia sytuacji, gdy zobowiązania Spółki przekroczyły wartość jej majątku i powzięcia wiadomości o takim stanie rzeczy, nie złożyli w terminie 2 tygodni wniosku o upadłość Spółki. Sąd podzielił pogląd jaki przedstawił oskarżyciel w uzasadnieniu aktu oskarżenia, co do tego, iż początek 2 - tygodniowego terminu do złożenia wniosku o upadłość Spółki liczyć należy od dnia 28 stycznia 2008r. tj. od daty, w której oskarżeni podpisali sprawozdanie finansowe z działalności Spółki w roku 2007r. (dane zawarte w tym sprawozdaniu - co potwierdzili biegli rewidenci w opinii z dnia 4 lutego 2008r. potwierdzając prawidłowość wskazanego dokumentu - dawały podstawy do wystąpienia z takim wnioskiem). Koniec zaś wskazanego terminu 2 tygodni przypadał na dzień 11 lutego 2008 roku. Składając taki wniosek dopiero w dniu 31 lipca 2008r. a więc z ponad 5 miesięcznym opóźnieniem oskarżeni, zdaniem sądu karnego, wyczerpali znamiona czynu opisanego w art. 586 ksh. Sąd uznał przy tym, iż czynu tego dopuścili się umyślnie - jako członkowie zarządu Spółki (...) znali bowiem treść przepisów regulujących zagadnienie ogłoszenia upadłości Spółki, zdawali też sobie sprawę z odpowiedzialności karnej, jaka łączy się z niedopełnieniem tego obowiązku uregulowanej w art. 586 ksh. Jednocześnie mieli jak wyżej wskazana świadomość, iż wystąpiły przesłanki aktualizujące obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki handlowej. Sąd nie podzielił poglądu, iż sytuacja w jakiej znaleźli się oskarżeni, nie pozwalała im zachować się zgodnie z prawem i wcześniej, niż to miało miejsce w realiach sprawy, wystąpić z wnioskiem o ogłoszenie upadłości. Zdaniem Sądu karnego nie można przyjąć, iż oskarżeni znaleźli się w sytuacji „bez wyjścia”, w której nie narażając się na zarzut nie mogli zachować się inaczej. Przede wszystkim, w ocenie sądu, nie ma dostatecznych podstaw do przyjęcia, iż wniosek o upadłość Spółki (...) nie mógł być złożony wcześniej, gdyż groziłoby to równocześnie upadłością (...) Spółki z o.o. Materiał dowodowy zebrany w sprawie w postaci wyjaśnień oskarżonych, jak też świadków - członków zarządu (...) Spółki z o.o. nie potwierdził, zdaniem sądu karnego, w dostatecznym stopniu tezy, iż przejęcie pracowników Spółki (...) przez tę ostatnią Spółkę stało się możliwe dopiero w drugiej połowie 2008r. , co miałyby usprawiedliwiać kilkumiesięczną zwłokę w złożeniu wniosku o upadłość Spółki (...). W ocenie Sądu karnego, oskarżeni chcąc uniknąć postawienia zarzutu z powodu swojego zachowania (zaniechania) winni również rozważyć celowość rezygnacji z pełnionych funkcji, zwłaszcza w sytuacji, gdy wspólnicy Spółki pomimo obiektywnych przesłanek do ogłoszenia jej upadłości na początku 2008 roku, zdecydowali się podjąć uchwałę w przedmiocie jej dalszego funkcjonowania.

Powyższe okoliczności przemawiały, zdaniem Sądu karnego, za postawieniem oskarżonym skutecznego zarzutu z powodu ich zachowania, a w konsekwencji przypisania winy, przy czym sąd ten stanął na stanowisku, iż stopień społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonym, jest jednak znikomy i umorzeniem postępowania w sprawie (dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Radomsku k- 919-948, wyrok Sądu Okręgowego k-979-984 akt IIK 180/11).

Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2013 roku, wydanym w sprawie sygn. akt FSK 834/12, w sprawie ze skargi J. M. (1), na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z dnia 28 września 2011 r. nr (...) (...) - (...) w przedmiocie orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności członka zarządu spółki z o. o. w likwidacji za zaległości w podatku od towarów i usług za grudzień 2007 r. oraz luty, czerwiec i lipiec 2008 r. uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w Łodzi.

Sąd uznał, iż sąd niższej instancji nie przedstawił jakichkolwiek argumentów odnoszących się do działania zarządu przy uwzględnieniu specyficznej i odmiennej sytuacji, w jakiej została powołana do istnienia przedmiotowa spółka oraz charakteru jej działalności. Spółka była spółką pracowniczą, której właścicielami były związki zawodowe, zatem od początku istnienia praktycznie nie miała majątku, poza kapitałem w wysokości 51.000 zł. Jej "majątkiem" było świadczenie pracy przez pracowników, czyli wartość zupełnie zmienna, a co za tym idzie każdego miesiąca spółka miała inną, trudną do przewidzenia wartość tak wierzytelności, jak i związanych z nimi zobowiązań. Sąd odwoławczy zgodził się ze zdaniem skarżącej, iż złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w jakimkolwiek czasie, począwszy od zawiązania spółki, wywoływałoby ten sam skutek - oddalenie wniosku, z uwagi na brak funduszy na koszty postępowania, jak również możliwości zabezpieczenia wierzycieli spółki. W ocenie Sądu odwoławczego, skarżąca zasadnie wskazała, że organ, a dalej Sąd I instancji, pominął zupełnie fakt, iż w toku całego funkcjonowania spółki nie wyzbyto się żadnego składnika majątkowego, czy też jakiegokolwiek prawa, w sposób który uzasadniałby postawienie tezy o tym, że spółka

stała się bankrutem. Nadto w ocenie Sądu odwoławczego udzielenie spółce ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych miało istotne znaczenie oraz wpływ na wynik niniejszej sprawy oraz dla zwolnienia skarżącego od odpowiedzialności (dowód: kserokopia wyroku k-147153).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2013 roku, wydanym w sprawie sygn. akt I SA/Łd 683/13, w sprawie ze skargi J. M. (1), na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z dnia 28 września 2011 r. nr (...) (...) - (...) w przedmiocie orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności członka zarządu spółki z o. o. w likwidacji za zaległości w podatku od towarów i usług za grudzień 2007 r. oraz luty, czerwiec i lipiec 2008 r. uchylił zaskarżoną decyzję (dowód: kserokopia wyroku z uzasadnieniem k-204-212). Wyrok tożsamej treści zapadł w dniu 14 sierpnia 2013 roku w adekwatnej sprawie ze skargi A. L. (dowód: kserokopia wyroku z uzasadnieniem k-213-2220v.).

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i zważył co następuje:

Odwołania zasługują na uwzględnienie jedynie w części.

Organ rentowy wskazał jako podstawę zaskarżonej decyzji art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.). Jednoznaczne odesłanie do odpowiedniego stosowania tej normy w kwestiach dotyczących należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne zawierają przepisy art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.). Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy Ordynacja podatkowa za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) nie zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Godzi się nadmienić, iż przepisy Ordynacji podatkowej dotyczące odpowiedzialności osób trzecich za zaległości podatkowe podatników, mają zastosowanie nie tylko - z racji wyraźnego odesłania zawartego w art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - do zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ale także do zaległości składkowych na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne. Sąd Najwyższy w uchwałach z dnia 7 maja 2008 r., II UZP 1/08 (OSNP 2008 nr 23-24, poz. 352) i z dnia 4 czerwca 2008 r., II UZP 3/08 (OSNP 2009 nr 11-12, poz. 148), opowiedział się za odpowiedzialnością osób trzecich za powyższe zobowiązania składkowe, zaś w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 15 października 2009 r., II UZP 3/09, (niepublikowanej), stwierdził, iż przepis art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) - również w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2010 r. przed zmianą dokonaną przez art. 45 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656) - stanowi podstawę odpowiedniego stosowania do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne przepisów dotyczących składek na ubezpieczenia społeczne o odpowiedzialności osób trzecich za zaległości składkowe. Odpowiedzialność członków zarządu, obejmuje zaległości podatkowe (składkowe) z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez

nich obowiązków członka zarządu (art. 116 § 2). Ponadto zgodnie z art. 116 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa Przepisy § 1-3 stosuje się również do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub współnika spółki w organizacji.

Analiza treści przepisu art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej pozwala stwierdzić, iż określone są w nim zarówno przesłanki pozytywne odpowiedzialności członka zarządu spółki za zaległości spółki, jak i wyłączające taką odpowiedzialność. Ciężar wykazania przesłanek pozytywnych w postaci pełnienia przez daną osobę obowiązków członka zarządu w czasie powstania zobowiązania, które przerodziło się w zaległość składkową oraz bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce ciąży na ZUS, natomiast ciężar dowodu w zakresie istnienia uwalniających od tej odpowiedzialności – spoczywa na odwołującym. Każdorazowo omawiana odpowiedzialność członków zarządu, o której mowa w cytowanym art. 116 Ordynacji podatkowej, ma charakter wyjątkowy i znajduje zastosowanie, jeżeli zachodzą wymienione w nim pozytywne przesłanki i brak jest którejkolwiek z okoliczności wyłączających tę odpowiedzialność. ***Odpowiedzialność ta jest przy tym niezależna od tego, czy zaległości z tytułu składek, których z powodu braku majątku spółki nie można wyegzekwować, powstały z przyczyn zawinionych czy też niezawinionych od członka zarządu*** (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2006 r., II UK 85/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 328 i z dnia 2 października 2008 r., I UK 39/08, Monitor Prawa Pracy 2009 nr 5, s. 272).

W kontekście przytoczonych unormowań prawnych należy określić trzy pozytywne przesłanki odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania podatkowe (a w związku z treścią art. 31 i art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - także składkowe) tych podmiotów. Są to: 1) istnienie zaległości podatkowej (składkowej), 2) wykazanie bezskuteczności egzekucji przeciwko samej spółce i 3) powstanie zobowiązania podatkowego (składkowego) w czasie pełnienia przez daną osobę obowiązków członka zarządu. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 13 maja 2009 r., I UZP 4/09 (OSNP 2009 nr 23 - 24, poz. 319), bezskuteczność egzekucji, jako przesłanka odpowiedzialności składkowej członka zarządu spółki, powinna być stwierdzona w postępowaniu w sprawie egzekucji tej właśnie należności i to jeszcze zanim zostanie wydana decyzja stwierdzająca tę odpowiedzialność. Sąd Najwyższy podkreślił jednak, że bezskuteczność egzekucji, rozumiana jako brak możliwości przymusowego zaspokojenia wierzyciela publicznoprawnego w toku wszczętej i przeprowadzonej przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki może być wykazana nie tylko na podstawie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, ale także w inny sposób. Bezskuteczność egzekucji stwierdza się na podstawie okoliczności wynikających z czynności przeprowadzonych w postępowaniu egzekucyjnym, a udowodnienie spełnienia tej przesłanki należy do organu właściwego w sprawach ubezpieczeń społecznych. Należy dodać, że wykazanie bezskuteczności egzekucji może nastąpić w każdej fazie postępowania egzekucyjnego.

W rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości fakt nieopłacenia przez Spółkę składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wskazany w zaskarżonej decyzji okres w kwotach w niej wskazanych, (obejmującej należność główną wraz z odsetkami) oraz okoliczność, że zaległość ta powstała w czasie pełnienia przez odwołujących się członków zarządu: J. M. (1) oraz A. L.. Na obecnym etapie postępowania niesporna jest też ostatnia pozytywna przesłanka odpowiedzialności skarżących za przedmiotową zaległość, tj. bezskuteczność egzekucji przeciwko płatnikowi składek. Kontrowersyjne okazały się natomiast negatywne kryteria przeniesienia na odwołującego się owej odpowiedzialności. Zgodnie bowiem z treścią z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy,

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Spór zasadniczo ogniskuje się na rozstrzygnięciu kwestii, czy art. 116 § 1 pkt 1 lit. a Ordynacji podatkowej, w kontekście ustalonego w sprawie stanu faktycznego, pozwala na uznanie, że w sprawie zaistniała przesłanka negatywna wyłączająca odpowiedzialność członka zarządu za zaległości podatkowe spółki, tj. czy można uznać, że członkowie zarządu (skarżący) we właściwym czasie złożyli wniosek o ogłoszenie upadłości.

W orzecznictwie (por. uzasadnienie uchwały siedmiu sędziów NSA z 10 sierpnia 2009 r., sygn. akt II FPS 3/09, oraz wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z 29 czerwca 2011 r., sygn. akt 316/10, z 23 sierpnia 2012 r., sygn. akt II FSK 120/11) dominuje pogląd, że ocena czy zgłoszenie tego wniosku nastąpiło we właściwym czasie, powinna być dokonywana w świetle przepisów dotyczących postępowania upadłościowego i układowego, które od 1 października 2003 r. regulowane jest przepisami ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.; wcześniej zaś przepisami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe, Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512). **Z art. 21 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze wynika, że dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.** Podstawą ogłoszenia upadłości jest niewypłacalność dłużnika, o czym stanowi art. 10 ustawy. Z kolei w myśl art. 11 ustawy dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Dłużnika będącego osobą prawną uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje. W literaturze podkreśla się, że dla określenia, czy dłużnik jest niewypłacalny, nieistotne jest, czy nie wykonuje wszystkich zobowiązań pieniężnych, czy też tylko niektórych z nich. Nieistotny też jest rozmiar niewykonywanych przez dłużnika zobowiązań. Nawet niewykonywanie zobowiązań o niewielkiej wartości oznacza jego niewypłacalność w rozumieniu art. 11. Dla określenia stanu niewypłacalności bez znaczenia też jest przyczyna niewykonywania zobowiązań. Niewypłacalność istnieje więc nie tylko wtedy, gdy dłużnik nie ma środków, lecz także wtedy, gdy dłużnik nie wykonuje zobowiązań z innych przyczyn (zob. Feliks Zedler, Komentarz do art. 11 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, dostępny w systemie LEX). Wskazać przy tym należy, iż podobnie jak na gruncie odpowiedzialności określonej w art. 299 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.), członek zarządu spółki nie może powoływać się na nieznaną sobie stan jej finansów, jako przyczynę niezgłoszenia wniosku o upadłość lub niewszczęcia postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego). Członkowi zarządu bowiem powinien być znany na bieżąco stan finansów spółki, a co za tym idzie, możliwość zaspokojenia długów (por. wyroki Sądu Najwyższego z 2 października 2008 r. sygn. akt I UK 39/08, z 24 września 2008 r. sygn. akt II CSK 142/08, z 11 marca 2008 r. sygn. akt II CSK 545/07, z 16 stycznia 2008 r. sygn. akt IV CSK 430/07). W związku z tym przy ocenie, czy w okolicznościach danej sprawy nie zgłoszono wniosku o upadłość "we właściwym czasie" nie można ograniczyć się do ustalenia obiektywnego momentu zaistnienia przesłanek zgłoszenia wniosku o upadłość i odniesienia do niego terminu wskazanego w art. 21 Prawa upadłościowego i naprawczego, abstrahując jednocześnie od obowiązków, jakie członek zarządu spółki ma do spełnienia wobec jej wierzycieli. Słusznie SN zaakcentował, że wina członka zarządu powinna być oceniana według kryteriów prawa handlowego, czyli miarą staranności uwzględniającej pewne (podwyższone) ryzyko (gospodarcze) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podwyższona staranność przypisana osobie zarządzającej spółką koresponduje z obowiązkiem dbania przez członków zarządu o interesy wierzycieli. Aspekt publicznoprawny (ubezpieczeniowy) wpływa na podwyższenie standardów powinności członka zarządu spółki kapitałowej. Deprecjonuje to możliwość wykazania braku winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości. Podkreślić przy tym należy, iż członkowi zarządu powinien być znany na bieżąco stan finansów spółki, a co za tym idzie, możliwość zaspokojenia długów (por. wyroki Sądu Najwyższego z 2 października 2008 r. sygn. akt I UK 39/08, z 24 września 2008 r. sygn. akt II CSK 142/08, z 11 marca 2008 r. sygn. akt II CSK 545/07, z 16 stycznia 2008 r. sygn. akt IV CSK 430/07).

Skarżący upatrują braku swojej winy w niewystąpieniu we właściwym czasie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości Spółki w fakcie niekorzystnych warunków, jakich doszło do jej powstania w szczególności zaś w tym, iż Spółka w

dacie powstania nie posiadała majątku ruchomego, jej jedynym majątkiem była praca pracowników. Podkreślić przy tym należy, iż z punktu widzenia unormowań art. 116 Ordynacji podatkowej cel powstania spółki i jej charakter, nie stanowi okoliczności istotnej. Wszak przepisy tego artykułu nie różnicują przesłanek odpowiedzialności członków zarządu spółek kapitałowych za ich zaległości podatkowe w zależności od celu powstania spółki i jej charakteru. Nadto analizując zarzuty odwołań można odnieść wrażenie, iż skarżącym został narzucony udział w pracy w zarządzie Spółki. Tymczasem nie było żadnego przymusu, ani w utworzeniu spółki kapitałowej i objęcia w niej przez skarżących funkcji prezesa i wiceprezesa zarządu. Skarżący nie mogą przy tym upatrywać przesłanek egzoneracyjnych w niekorzystnych dla Spółki postanowieniach umowy zawartej ze Spółką (...) z o.o., chociażby z tego względu, iż posiadali wiedzę na temat stanu majątkowego Spółki, jej kondycji ekonomicznej, rentowności, a nadto mieli świadomość przejętych wraz z pracownikami świadczeń pracowniczych. Zauważyć przy tym należy, iż zakresem kognicji Sądu orzekającego w niniejszej sprawie nie było zresztą objęte rozstrzygnięcie o celowości decyzji o utworzeniu przedmiotowej Spółki oraz prawidłowości warunków jej powstania, zawarcia umowy ze Spółką (...) z o.o. i wpływu zawartych w niej postanowień na późniejsze funkcjonowanie i rentowność Spółki. Ewentualne błędne decyzje innych podmiotów, poprzedzające objęcie funkcji przez skarżących, nie stanowią okoliczności zwalniającej członka zarządu spółki od odpowiedzialności za niewystąpienie we właściwym czasie z wnioskiem o ogłoszenie jej upadłości, gdy zachodzą przesłanki ku temu. Okoliczności te, oceniane w toku niniejszej sprawy przez skarżących, jako negatywnie wpływające na rozwój Spółki i skutkujące powstaniem zadłużenia, były wszak im znane w chwili objęcia funkcji i winny być wzięte pod uwagę, jako stanowiące podstawę odmowy objęcia tychże funkcji. Skoro zaś skarżący pomimo wiedzy w powyższym zakresie podjęli się pełnienia swoich obowiązków w zarządzie Spółki to ze wszystkimi konsekwencjami z tego faktu wynikającymi, tym bardziej, iż przez okres sprawowania funkcji pobierali wynagrodzenie. Z odpowiedzialności nie zwalnia również skarżących powoływanie się na działania podjęte w celu przewycięzania problemów Spółki z płatnościami, które nie są kwestionowane, albowiem okoliczności te nie mieszczą się w przesłankach egzoneracyjnych określonych w art. 116 &1 ordynacji podatkowej (tak wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Białymstoku z 2011-02-16, I SA/Bk 646/10, Opubl: Legalis).

W niniejszej sprawie, powołując się na treść opinii biegłego z zakresu rachunkowości, skarżący podnoszą, iż nawet wcześniejsze złożenie przez nich wniosku o ogłoszenie upadłości skutkowałoby jego oddaleniem, co winno zwolnić ich od odpowiedzialności. Mając na uwadze ustalenia poczynione w niniejszej sprawie oraz wnioski płynące z opinii biegłego sądowego do spraw rachunkowości, Sąd Okręgowy nie podziela powyższej argumentacji. Uwzględniając bowiem fakt, iż skarżący znając sytuację finansową spółki i uwzględniając jej pracowniczy charakter, podjęli ryzyko pracy w jej zarządzie, licząc na wypracowanie zysku, po sporządzeniu pierwszego bilansu mogli przekonać się o złudności swoich założeń oraz niepowodzeniu podejmowanych działań. Sprawozdanie finansowe, obejmujące okres od dnia 01.07.2005 roku do dnia 31.12.2006 roku, a więc okres 18 miesięcy, wykazało stratę finansową wynoszącą 4.517.340,88 złotych netto, co spowodowało, że powstał ujemny kapitał własny w kwocie 4.466.340,88 zł, czyli zobowiązania przekroczyły wartość majątku **o 49.92%**. Oznacza to, iż Spółka (...) Spółka z o.o. już w tym czasie była niewypłacalna i trwale zaprzestała realizowania części swoich zobowiązań wobec wierzycieli, w tym także wobec uprzywilejowanego wierzyciela, jakim jest Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, co do którego należności nie były już opłacane od miesiąca września 2005 roku. Istniały zatem przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości tego podmiotu, a oceny tej nie zmieniają okoliczności, w jakich doszło do powstania stanu niewypłacalności Spółki, ani istnienie lub nieistnienie po stronie członków jej zarządu winy w wystąpieniu owego stanu. Wskazać przy tym należy, iż przepis art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.), zgodnie z którym, Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie przekracza trzech miesięcy, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10% wartości bilansowej przedsiębiorstwa dłużnika; przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli niewykonanie zobowiązań ma charakter trwały albo gdy oddalenie wniosku może spowodować pokrzywdzenie wierzycieli, **jest adresowany do sądu**, a zatem jedynie sąd może skorzystać z możliwości oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Omawiana norma nie stanowi podstawy do uznania, że w razie wystąpienia przesłanek określonych w art. 12 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego, członek zarządu spółki może sam dokonać oceny celowości złożenia wniosku i w przypadku uznania, iż jego złożenie jest niecelowe, nie ma obowiązku zgłoszenia wniosku o upadłość, a w związku z tym nie ponosi winy

w jego niezgłoszeniu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - I Wydział Cywilny z 2012-01-27, I ACa 462/11, Opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2013, Nr 1, poz. 2, str. 39).

Mając więc na uwadze, iż sprawozdanie finansowe za pierwszy rok obrotowy zostało sporządzone w dniu 23.03.2007 roku, uznać należy, iż w tym dniu zarząd Spółki powziął wiadomość o wystąpieniu przesłanki do ogłoszenia upadłości, więc termin dwutygodniowy do zgłoszenia wniosku do sądu upłynął **w dniu 6 kwietnia 2007 roku**. Złożenie wniosku w tej dacie zapewniało ochronę zagrożonych interesów wierzycieli, aby po ogłoszeniu upadłości mogli oni uzyskać choćby częściowe zaspokojenie swoich roszczeń. Zasadność powyższego stanowiska potwierdzają wyniki finansowe spółki uzyskane w roku następnym, w którym sytuacja finansowa drastycznie pogorszyła się, albowiem za kolejny rok obrotowy, kończący się w dniu 31.12.2007 roku, Spółka poniosła stratę w wysokości 2.447.229,30 złotych, co spowodowało zwiększenie ujemnego kapitału własnego do wysokości 6.913.570,18 złotych. Wskaźnik zadłużenia wzrósł do poziomu 238,19 %, co oznacza, że zobowiązania przekroczyły wartość majątku o 138,19%.

Mając więc na uwadze więc, iż skarżący wnieśli wniosek o ogłoszenie upadłości w dniu 28 sierpnia 2008 roku, stwierdzić należy, iż nie dokonali powyższej czynności we „właściwym czasie” w rozumieniu art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.). Jeżeli bowiem wniosek o ogłoszenie upadłości został zgłoszony w momencie, kiedy majątek spółki nie wystarczał nawet na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego, zgłoszenie takie nie nastąpiło w czasie właściwym w rozumieniu art. 116 OrdPU (por. wyrok SN z 14.6.2006 r., I UK 324/05, OSNPNr 1314/2007, poz. 200).

Argumentacja skarżących, iż data 6 kwietnia 2007 roku została wskazana przez biegłego, jedynie przez wzgląd na istniejące pierwsze sporządzone sprawozdanie finansowe, zaś przesłanki do ogłoszenia upadłości istniały już wcześniej, lecz za ten wcześniejszy okres nie były tworzone dokumenty finansowe, nie może skutkować przyjęciem korzystnych dla skarżących wniosków. Wszak biegła w opinii wskazała, iż powyższa data jest najwcześniejszą, jaką można przyjąć na podstawie dokumentacji finansowej, ustalenie daty wcześniejszej zaś, opierałoby się na domniemaniach, co oczywiście nie może mieć miejsca przy ocenie finansowej podmiotu gospodarczego. Zresztą chodzi również o ustalenie daty, w której członkowie zarządu, mieli realną możliwość zapoznania się z całościową oceną sytuacji finansowej spółki, co niewątpliwie umożliwił dokument w postaci sprawozdania finansowego. Zauważyć przy tym należy, iż ustalenie daty wcześniejszej, jako daty złożenia wniosku we „właściwym czasie”, nie zmieniłoby w żaden sposób sytuacji skarżących. Przyjęcie zaś tezy skarżących, iż przesłanki do ogłoszenia upadłości Spółki istniały już w momencie jej zawiązania, bądź też w chwili powstania Spółka była już bankrutem, oznaczałoby konieczność zakwestionowania celowości jej utworzenia, co nie podlega ocenie w toku niniejszego postępowania, zaś po stronie skarżących, podjęcia decyzji odmownej, przyjęcia zaproponowanych im funkcji w zarządzie Spółki. Skoro zaś skarżący, znając sytuację finansową Spółki i jej charakter, przyjęli zaproponowane im stanowiska, przez okres kilku lat pobierali wynagrodzenie oznacza to, iż przyjęli związane z tym faktem ryzyko i odpowiedzialność wynikającą z przepisów prawa, które w tym zakresie są jasne i nakładają na członków zarządu określone obowiązki. Przyjęcie zaś założenia, iż brak majątku spółki w chwili jej powstania, zwalnia członków zarządu od odpowiedzialności za jej zobowiązania prowadziłoby, w ocenie Sądu, w prostej drodze do nadużyć. Wystarczyłoby bowiem utworzyć spółkę nie posiadającą majątku, zaciągnąć zobowiązania, narażając wierzycieli (w tym Skarb Państwa, a więc nas wszystkich) na straty i uwolnić się od odpowiedzialności, powołaniem się na brak majątku spółki. Taka koncepcja zwolnienia z odpowiedzialności członków zarządu spółki, nie może znaleźć akceptacji sądu. Odnosząc się zaś do podnoszonej przez skarżących argumentacji, iż zgłoszenie wniosku o upadłość w dacie wskazanej przez biegłego, nie skutkowałoby zaspokojeniem wszystkich wierzycieli wskazać należy, iż nie można pominąć faktu, iż nastąpiłoby przynajmniej częściowe zaspokojenie wierzycieli. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Sądu Najwyższego właściwym czasem na zgłoszenie wniosku jest zatem moment, w którym wprowadzie wszystkich wierzycieli nie da się już zaspokoić, ale istnieje jeszcze majątek spółki pozwalający na przynajmniej częściowe zaspokojenie wierzycieli w postępowaniu upadłościowym (tak Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2008-09-24, II CSK 142/08, Opubl: Legalis). Podobne stanowisko zajął sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11.03.2008 roku, w którym wskazał, iż czasem właściwym w rozumieniu art. 1 Rozporządzenia Prezydenta RP - Prawo upadłościowe do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest czas gdy członek zarządu spółki wie, albo przy dołożeniu należytej staranności powinien wiedzieć, że spółka

nie jest już w stanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, ale nie jest jeszcze bankrutem (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2008-03-11, II CSK 545/07, Opubl: Legalis). Nadto, co ważniejsze, nie powstałoby zadłużenie za następne okresy. Wszak zauważyć należy, iż praktycznie całość dochodzonego przez ZUS roszczenia dotyczy lat: 2007-2008, którego to zadłużenia można było uniknąć, Oczywiście nie można odmówić członkom zarządu prawa do podjęcia ryzyka i niezgłoszenia wniosku o upadłość, mimo wystąpienia stosownych ku temu przesłanek ustawowych w sytuacji, gdy według ich oceny uda się opanować sytuację finansową i w konsekwencji spłacić całość zobowiązań. Jednak, jeśli zarządzający spółką takie ryzyko podejmuje, to musi to czynić ze świadomością odpowiedzialności z tym związanej i liczyć się z tym, że w przypadku dokonania błędnej oceny sytuacji rodzącej w konsekwencji choćby częściową niemożność zaspokojenia długów przez spółkę, to sam będzie musiał ponieść subsydiarną odpowiedzialność finansową. Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Trudno też zrozumieć argument skarżących, że nie było podstaw do ogłoszenia upadłości Spółki, skoro zakończyła ona swą działalność w 2008 r., a nadal istnieją niezaspokojone zobowiązania. Poza bowiem należnościami wobec ZUS, Spółka posiada zobowiązania wobec Skarbu Państwa z tytułu podatku od towarów i usług. Fakt, iż ZUS zawarł w dniu 4 czerwca 2007 roku ze spółką umowę o rozłożeniu zobowiązania na raty nie może mieć wpływu, w ocenie sądu, na winę lub brak winy członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub o wszczęcie postępowania układowego, albowiem należy dokonać jej oceny w odniesieniu do chwili, w której powstał obowiązek zgłoszenia takiego wniosku, a nie do okresu późniejszego. Mając na uwadze, iż obowiązek zgłoszenia wniosku powstał już w dniu 6 kwietnia 2007 roku, fakt niezgłoszenia go w tej dacie nie może być oceniany z punktu widzenia okoliczności zaistniałych dwa miesiące później (tak Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2008-10-02, I UK 39/08, Opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2010, Nr 7-8, poz. 97, str. 317, wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2010-12-06, II UK 136/10, Opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2012, Nr 3-4, poz. 48, str. 148).

Dlatego też, Sąd uznał, iż brak jest okoliczności uzasadniających stwierdzenie, że skarżący nie ponoszą winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęciu postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości. Powyższa argumentacja znajduje pośrednio potwierdzenie w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2012 roku, który bezpośrednio dotyczy co prawda odpowiedzialności członka zarządu spółki za niewystąpienie we właściwym czasie z wnioskiem o ogłoszenie jej upadłości w rozumieniu art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej w sytuacji przejęcia przez spółkę akcyjną przedsiębiorstwa państwowego do odpłatnego korzystania na podstawie niekorzystnej dla niej umowy zawartej w ramach prywatyzacji bezpośredniej, o jakiej mowa w art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 ze zm.), jednakże niektóre aspekty podnoszone przez Sąd Najwyższy w przytoczonym orzeczeniu, mają bezpośrednie odniesienie do realiów niniejszej sprawy (Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-02-14, III UK 24/11, Opubl: Legalis).

W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd zapoznał się z argumentacją sądu karnego umarzającego postępowanie karne wobec skarżących z uwagi na znikomą szkodliwość czynu, jednakże wskazać należy, iż orzeczenie to, w przeciwieństwie do wyroku skazującego, nie ma charakteru wiążącego organy podatkowe lub sąd pierwszej instancji, dlatego też Sąd Okręgowy dokonał samodzielnej oceny przesłanek z art. 116 § 1 pkt 1 lit. b) Ordynacji podatkowej (tak wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 2011-02-24, I FSK 307/10, Opubl: Legalis).

Odnosząc się do zarzutu skarżących w zakresie naruszenia art. 118 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005r., nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w zw. z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009r., nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, polegające na wydaniu decyzji o odpowiedzialności skarżących za zobowiązania (...) Sp. z o.o. w Likwidacji w R. z tytułu składek ubezpieczeniowych, także za rok 2006, pomimo upływu okresu pięciu lat od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość w tym zakresie, stwierdzić należy, iż podnoszona w tym zakresie argumentacja zasługuje na uznanie. W świetle przytoczonych przez skarżącego przepisów oczywistym jest, iż możliwość wydania decyzji obciążającej członka zarządu odpowiedzialnością za

zaległości spółki jest ograniczona czasowo. W myśl bowiem art. 118 § 1 Ordynacji podatkowej nie można wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, **jeżeli od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość podatkowa, upłynęło 5 lat**. Przepis ten ma wyraźnie charakter ochronny. Uregulowana została w nim instytucja przedawnienia prawa do wydania decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej, w tym także członka zarządu spółki z o.o. Adresatem tej normy prawnej jest organ rentowy, czyli ZUS. W orzecznictwie NSA zapadłym na tle odpowiedzialności za zaległości podatkowe wyrażono pogląd, według którego pojęcie „wydać decyzję”, użyte w art. 118 § 1 Ordynacji obejmuje również doręczenie decyzji osobie trzeciej przed upływem 5-letniego terminu wskazanego w tym przepisie. Tak wskazywano w wyroku NSA z dnia 6.1.2006 roku. W uzasadnieniu tego stanowiska wskazywano, iż uznanie, że dla dotrzymania 5-letniego terminu określonego w art. 118 § 1 ordynacji niezbędne jest tylko wydanie decyzji przez organ podatkowy, a nie jej doręczenie osobie trzeciej, która jest jej adresatem, pozbawiałoby tę osobę ustalonych w tym przepisie funkcji ochronnych oraz możliwości kwestionowania takiego rozstrzygnięcia. Zbliżone stanowisko było wyrażane także w wyroku WSA w Warszawie z 27.2.2007 roku.

Dlatego też, przyjmując powyższą argumentację za słuszną, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję, jak w punkcie 2 i 3 sentencji wyroku, uznając przedawnienie roszczeń za 2006 rok, z uwagi na doręczenie decyzji skarżącym w powyższym zakresie dopiero w styczniu 2012 roku i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Odnosząc się do zarzutów skarżących w zakresie naruszenia przez organ rentowy przepisów prawa administracyjnego stwierdzić należy, iż postępowanie sądowe, w tym w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych postępowanie sądowe nie stanowi prostej kontynuacji postępowania administracyjnego; tylko w wyjątkowych wypadkach sądowa kontrola decyzji organu rentowego przeprowadzana jest przez pryzmat przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Zasadę posiłkowego stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych wyrażono w art. 180 KPA. Jego treść normatywna z jednej strony oznacza przyznanie pierwszeństwa w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przepisom szczególnym (np. przepisom ustawy o emeryturach i rentach z FUS), z drugiej zaś zwraca uwagę, że postępowanie odwoławcze toczy się, poprzez zastosowanie art. 83 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, na zasadach i w trybie określonym w Kodeksie postępowania cywilnego. Z przytoczonych regulacji jednocześnie wynika, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych pierwszeństwo w zastosowaniu mają przepisy szczególne (np. przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), natomiast przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się wtedy, gdy określonej kwestii nie normują przepisy szczególne. Wśród przewidzianych w art. 477[9] § 3, art. 477[10] § 2 i art. 477[14] KPC sposobów rozpoznania odwołania przez sąd nie przewidziano stwierdzenia nieważności decyzji organu rentowego, nawet przy odpowiednim stosowaniu art. 180 § 1 KPA. Sąd pierwszej instancji albo oddał odwołanie, albo, uznając je za zasadne, zmienia zaskarżoną decyzję. Formalne wady postępowania przed organem rentowym, podobnie jak formalne wady decyzji administracyjnej wydanej przez organ rentowy, **nie powodują, co do zasady, jej uchylenia** ani stwierdzenia jej nieważności. Sąd ubezpieczeń społecznych ocenia zasadność roszczeń odwołującego się, a nie formalną legalność postępowania przed organem rentowym (tak postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-01-09, I UK 267/11, Opubl: Legali, wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2010-04-27, II UK 336/09, Opubl: Legalis, postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2011-11-23, III UK 10/11 Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2011-11-23, III UK 224/10, Opubl: Legalis).

O kosztach postępowania, Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. i wynikającej z niego zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów w związku z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-01-12, I UZ 47/1, Opubl: Legalis).